

DIAGNOSTIČNA POT PRI PLAZMOCITOMU

Plazmocitom je redka rakava bolezen kostnega mozga, ki nastane iz rakavo spremenjenih plazmatk. V Evropi je **vsako leto odkritih okoli 50.000 novih primerov**.

KDAJ POSUMIMO NA PLAZMOCITOM?

Znaki in simptomi:

Če ima bolnik enega ali več naslednjih nepojasnjenih simptomov, pomislite, katere preiskave lahko opravite:

- **Novonastala bolečina v velikih kosteh ali hrbtenici**, ki se je pojavila brez jasnega vzroka, patološki zlomi kosti.
- **Pojav utrujenosti**, dispneje in simptomov anemije.
- **Spremembe urina**, kot je penjenje urina, oligo ali poliurija.
- **Nenamerno hujšanje**.
- **Vtesnitev spinalnega kanala**: bolečine, simptomi periferne polinevropatije, mravljinčenje, pareza nog.
- **Akutna ledvična okvara** z anemijo in otekanjem v noge, diareja, hipotenzija.
- **Pogoste in ponavljajoče se okužbe pljuč in sečil**.

Štirje značilni kriteriji aktivne oblike bolezni, kjer je potrebno zdravljenje – **CRAB**:

C	R	A	B
Povišan kalcij v serumu (Ca)	Ledvična okvara (Renal)	Anemija	Značilne spremembe v skeletu (Bone)

KATERE PREISKAVE LAHKO NAREDIMO OB SUMU NA PLAZMOCITOM?

Testi in preiskave:

Če sumite, da ima bolnik plazmocitom, opravite naslednje preiskave:

1 Osnovno krvno sliko z razširjeno biokemijo:

- **osnovna krvna slika**: nepojasnjena normocitna anemija,
- **hitrost sedimentacije eritrocitov (ESR)**: običajno nad 100 mm/h,
- **kontrola dušičnih retentov, elektrolitov, proteinov, albuminov in LDH**.

2 Merjenje beljakovin v serumu

- **Elektroforeza beljakovin v urinu in serumu**: preveriti prisotnost monoklonskega zobca in vrednost prostih lahkih verig kapa in lambda v serumu in/ali v urinu.
- **Preiskave urina**: ocena proteinurije in prostih lahkih verig v urinu.
- **Določitev razreda imunoglobulinov**, ki tvorijo monoklonski zobec (tipizacija monoklonskega zobca v serumu).

3 Dodatni laboratorijski testi, ki jih je potrebno preveriti:

- vrednost albuminov v serumu,
- beta-2 mikroglobulin,
- CRP,
- kalcij in korigirani kalcij,
- LDH,
- ocenjena vrednost kreatinina in hitrost glomerularne filtracije (eGFR).

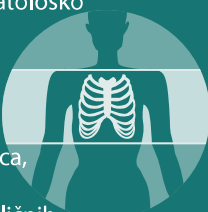

NAPOTITEV IN NADALJNJE PREISKAVE

Če osnovne preiskave krvi pokažejo nepojasnjeno normocitno anemijo, ledvično okvaro, hiperkalcemijo skupaj z navedenimi simptomi, je bolnika porebno napotiti v hematološko ambulantno.

Za potrditev diagnoze so potrebne nadaljnje preiskave:

- elektroforeza beljakovin z določitvijo prostih lahkih verig in monoklonskega zobca,
- punkcija in biopsija kostnega mozga,
- slikovna diagnostika skeleta: ena ali več različnih,
- RTG celotnega skeleta – plazmocitomska serija,
- nizkodozni CT celotnega skeleta,
- MRI celotne hrbtenice in medenice,
- PET/CT.

POVEZANE DIAGNOZE

Monoklonska gamapatija nedoločenega pomena (MINP)

Brez zdravljenja – spremljanje

Napredovanje v

AL amiloidozo, diseminirani ali solitarni plazmocitom:

1 % na leto

Indolentni plazmocitom

Brez zdravljenja – spremljanje

Napredovanje v diseminirani plazmocitom:

10 % na leto

DODATNI VIRI

1. Priporočila Evropske mreže za plazmocitom za diagnostiko in spremljanje multiplega mieloma: kaj uporabiti in kdaj. *Haematologica*. 2018; 103 (11): 1772–1784.
2. Na dokazih temelječe smernice EHA – EMN za diagnostiko, zdravljenje in spremljanje bolnikov z multiplim mielomom: Dimopoulos MA idr., *Nature Reviews Clinical Oncology*. 2025.

Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi Slovenije
Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, Slovenija
info@drustvo-bkb.si
www.drustvo-bkb.si

MPE
Myeloma Patients Europe

info@mpeurope.org

www.mpeurope.org